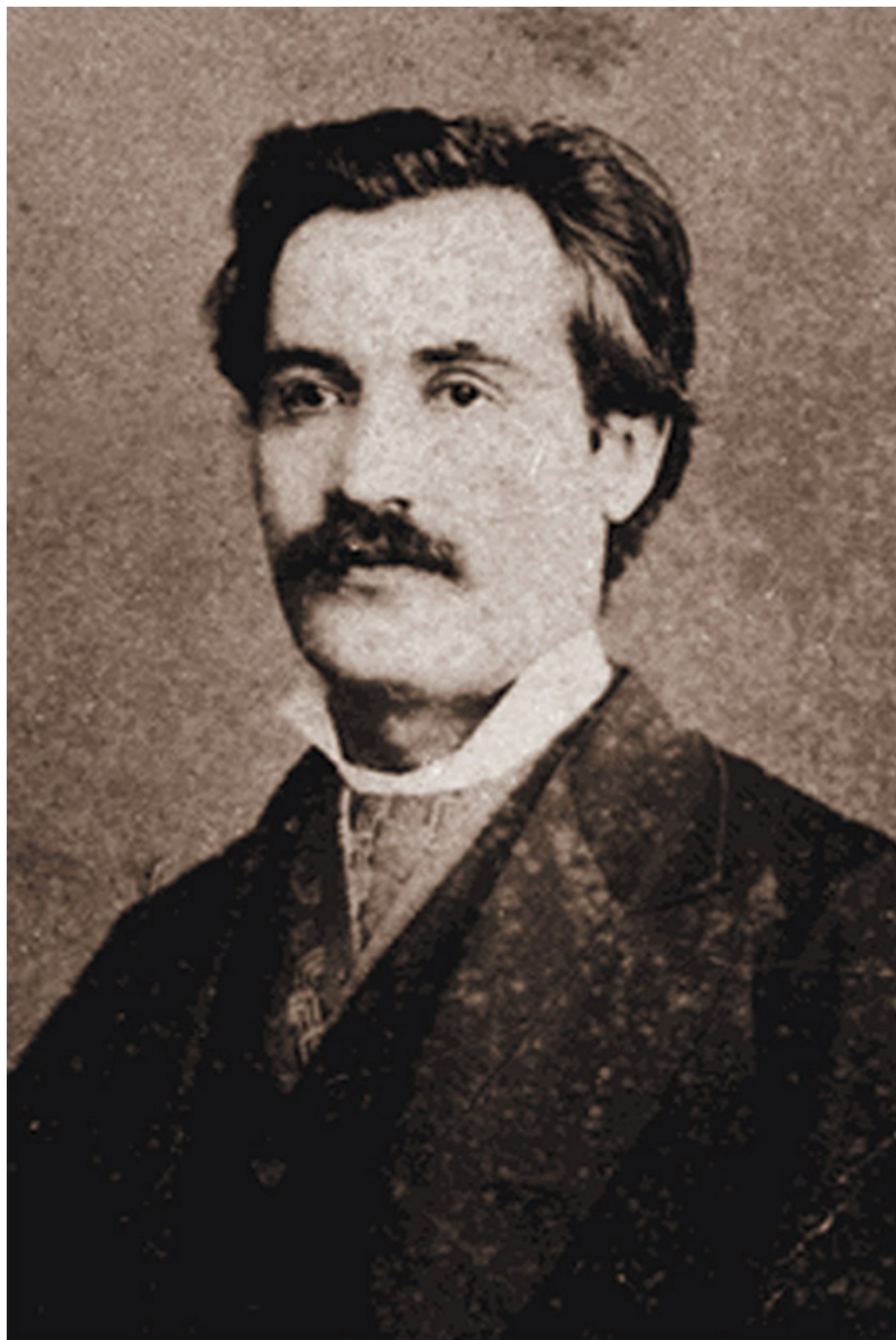

**[„AVEM SUB OCHI EXPUNEREA
OFICIALĂ...”] – de Mihai
Eminescu [4 decembrie 1882]**

Avem sub ochi expunerea oficială a situațiunii județelor țării pe anul 1880. Impresiunea ce ne-a produs citirea acestei lucrări făcute de comitetele permanente este din cele mai dureroase. Cine mai păstrează încă iluziunea că guvernul d-lui Brătianu a umplut țara de fericiri n-are decât să-și arunce privirea asupra acestor expuneri și va vedea deosebirea enormă ce există în fapt între declamațiunile ziarelor oficioase și realitatea lucrurilor.

Bilanțul cu care se încheie situațiunea fiecărui județ este mai pretutindeni același:

În prima linie, descreșterea populațiunii, descreștere provocată de traiul mizerabil al locuitorilor și de epidemiile variate ce-i bântuie periodic;

Scăderea avuției publice prin împușinarea vitelor, cari constituie principala avere a țăranului român;

Nesiguranța proprietății și a averii cetățenilor prin sporirea numărului făcătorilor de rele

Părăsirea cultului, multe din biserici fiind văduve de servitori

Instrucțiunea publică aflată în cea mai deplorabilă stare, din cauza condițiunilor cu totul primitive ale localelor de școală acolo unde se găsesc și a soartei precare de care se bucură învățătorii

Căile de comunicațiune lăsate în plata lui Dumnezeu.

În fine, administrația comunelor încredințată pe mâna unor oameni netrebnici, corupți și venali, a căror singură țintă este de a se înavuți pe nedrept din averea administrațiilor lor.

Iată, în lineamente generale, binefacerile realizate pe socoteala țării de regimul actual.

Cum vedem, decrepitudinea morală și intelectuală de care suntem izbiți merge în paralel cu degenerarea fizică; una servește de complement celeilalte.

Astfel, tot progresul de care ni se împuiază urechile există numai la suprafață; fundul este o adevărată mocirlă. Pe când droaia satisfăcuților și a chivernisiștilor zilei se răsfață în onori și se îngrașă din sinecure, masa națiunii suferă de toate neajunsurile fizice și morale.

Hrana țaranului este redusă astăzi la cea mai simplă expresiune, pentru că toată munca lui de peste an nu ajunge să plătească nenumăratele biruri pe cari stăpânirea părintească a d-lui Ion Brătianu i le-a pus în spinare. dacă [el] reușește a-și scăpa vita din bătătură din gheara teribilului perceptor, vine peste noapte hoțul și i-o fură și, oricum ar face, el este obligat să rămâie tot sărac.

În asemenea condițiuni este de toată evidența că țara merge către o adevărată ruină. S-a zis, și cu drept cuvânt, că țaranul este temeliea casei. Ori, slăbindu-se neconținut această temelie, edificiul întreg al statului român poate să se prăvălească. dacă aceia cari au în mână soarta și viitorul țării nu văd primejdia, atât mai rău pentru ei, – atât mai rău mai cu seamă pentru cetățenii cari – i sufăr încă în fruntea afacerilor publice.

Este un adevăr dureros astăzi că administrațiunea d-lui Brătianu n-are altă preocupățiune, nu urmărește alt scop decât mănținerea sa la putere prin toate mijloacele putincioase, morale și imorale. Aceasta explică pentru ce, de șase ani, asistăm la repetirea uneia și aceleiași drame, care se numește decadența fizică și intelectuală a României. Grija prefectului roșu nu este de a sili pe sătean să-și trimită copiii la școală arătându-i foloasele instrucțiunii; nu este de a-l ajuta și de a-l ocroti în vremuri de nevoie, de a-l învăța principie de igienă casnică, de a-l îndemna să nu lase în părăsire biserica, de a-i inspira idei de patrie și de

solidaritate națională; grija prefectului roșu este ca alegerile să se facă după chipul și asemănarea guvernului. Aci se mărginește tot rolul său: încolo lucrurile vor merge cum va da Dumnezeu! Sub domnia acestor falși patrioți prefectul nu mai este mentorul și părintele administrațiilor săi; el este sicarul puterii centrale, asupritorul lor. Ce-i pasă acestei slugi credincioase, care, lipsită de orice valoare proprie, nu însemnează ceva decât prin partidul din care face parte, ce-i pasă lui Chirițopol, lui Anastasiu și lui Stătescu, bunăoară, dacă numărul morților din județul său întrece pe al născuților, dacă epizootia decimează vitele locuitorilor, dacă tâlharii se înmulțesc, dacă siguranța publică descrește și dacă belșugul de odinioară al satelor este înlocuit prin sărăcie lucie

? Nu pentru îndreptarea acestor rele a fost numit el prefect; el are o misiune mai înaltă, mai nobilă și mai demnă de dânsul: aceea de a asigura alegerea de deputat a unui Iepurescu, a unui Dimancea, a unui Pătărlăgeanu și a atâtor alte talente distinse cari onorează partidul său. Din momentul ce această grea sarcină este realizată, prefectul își freacă mâinile cu satisfacțiune, căci rolul său a încetat.

Cât timp, prin urmare, destinele țării vor fi încredințate pe mâinile unor astfel de oameni, pentru cari cuvintele de patriotism și de conservățiune națională nu sunt decât mijloace întrebuintate pentru căpătuiala partidului, vom avea să înregistrăm cu durere bilanțul de care am vorbit mai sus și care se traduce prin degenerarea fizică și intelectuală a națiunii.

MIHAI EMINESCU

OPERA POLITICA

1882-1883, 1888-1889

„TIMPUL”, „ROMÂNIA LIBERĂ”, „FÂNTÂNA BLANDUZIEI”

EDIȚIE CRITICĂ ÎNTEMEIATĂ DE P E R P E S S I C I U S

EDIȚIE CRITICĂ ÎNGRIJITĂ DE MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

Coordonator DIMITRIE VATAMANIUC

Editura Academiei RSR, 1985-1989

Vol XIII

Mihai-Eminescu.Ro